

De koloniale relatie Indonesië – Nederland | kerndeel | antwoorden

1

1. De VOC werd opgericht in 1602.
2. Dergelijke Nederlandse nederzettingen heetten factorijen/handelsposten. De Nederlanders stichtten deze nederzettingen om van daar uit handel te drijven met de omliggende gebieden.
3. Het ging de Nederlanders om het verkrijgen van zo veel mogelijk specerijen.
4. De hoogste functie is de gouverneur generaal.
5. Een bekende gouverneur generaal uit de 17^e eeuw is Jan Pieterszoon Coen.
6. Een handelsmonopolie is het alleenrecht op het voeren van handel.
7. Het belangrijkste eiland van Indonesië is Java.
8. De Nederlanders stichtten de stad Batavia.
9. De Nederlanders wisten de sultans hun wil op te leggen door: 1 cadeautjes te geven, en 2 door te dreigen met of het uitvoeren van militaire acties.
10. Soms beloofde men aan een inheemse vorst militaire hulp als de vorst een conflict had met een buurland. Als dank voor de hulp moesten deze vorsten dan aan Nederland het alleenrecht geven voor de levering van specerijen.
11. Om het alleenrecht te verkrijgen werd in dit gebied gevochten tegen de Portugezen.
12. Hongitochten zijn tochten die de VOC in de 17^e eeuw hield om kruidnagelboompjes op alle eilanden behalve Ambon te vernietigen om zo een monopolie te krijgen.
13. Een strafexpeditie uitvoeren. Dus flink moorden en dorpen afbranden om de angst er bij de lokale bevolking zo in te krijgen dat ze deden wat de Nederlanders wilden.
14. Veel specerijen kwamen van de Banda-eilanden.

2

15. De VOC heeft bestaan van 1602 tot 1799.
16. Het Cultuurstelsel functioneerde van 1830 - 1870.
17. In het begin van de 19^e eeuw leverde de kolonie Indonesië geen winst meer op. Om er voor te zorgen dat dit gebied weer winstgevend werd, werd het Cultuurstelsel ingevoerd.
18. Het Cultuurstelsel wordt uitgevoerd door de Nederlandse staat.
19. Het Cultuurstelsel werd bedacht door Johannes van den Bosch, gouverneur generaal van Nederlands Indië.
20. Het Cultuurstelsel dwong de Indonesische boeren om voor Nederland te werken.
21. Het Cultuurstelsel dwong boeren in Nederlands Indië om hun producten tegen vooraf opgelegde lage prijzen, aan de Nederlanders te verkopen.
22. Deze te leveren gewassen noemde men "cultures".
23. Inlandse vorsten werden aangesteld als hoofdcontroleurs. Hoe meer de boeren produceerden hoe groter het deel was dat naar de Inlandse vorsten ging. Hierdoor gingen deze inlandse vorsten er vaak toe over om te proberen de productie zo hoog mogelijk te maken want dat was in hun voordeel!
24. De gewassen van het Cultuurstelsel waren bestemd voor de Europese markt.
25. Het Cultuurstelsel was zeer succesvol. Het leverde voor de Nederlandse staat miljoenen op.
26. De winst op het Cultuurstelsel noemt men het **batig saldo/batig slot**.
27. De Nederlandse Handels Maatschappij zorgt voor aan-, verkoop en transport van de landbouwproducten.
28. Cultuurprocenten is de beloning die de Nederlandse bestuursambtenaren, de dorpshoofden en regenten kregen.

29. Het dualistisch bestuursstelsel is een bestuursstelsel waarbij het Nederlands en het inheems bestuur naast elkaar functioneerden. Het inheems bestuur stond wel onder toezicht van het Nederlands bestuur.
30. Een resident is een Nederlander die hoofd is van een Indonesische provincie. Hij staat direct onder de Indische regering die ook uit Nederlanders bestaat.
31. Een regent is een inlandse vorst, de hoogste inlandse bestuurders, wel ondergeschikt aan de Nederlanders.
32. Met de inlandse boeren gaat het tijdens het Cultuurstelsel over het algemeen slecht. Ze hadden te weinig tijd om te werken op hun eigen akkers, er kwamen regelmatig hongersnooden voor, men moest zonder betaling werken voor de overheid: herendiensten verrichten.
33. Multatuli = Eduard Douwes Dekker.
34. Max Havelaar
35. 1860

3

36. Door het Cultuurstelsel werden de verschillen tussen mensen groter. Er kwamen bij de inlandse bevolking groepen die armer werden en groepen die rijker werden.
37. Het ging beter met de boeren die wat meer land hadden en met de inheemse leiders.
38. Het ging slechter met landarbeiders en kleine boertjes.
39. Plantloon is geld dat boeren kregen voor het werk dat men moest doen voor het Cultuurstelsel.
40. Boeren kregen wat geld. Daardoor ging de ruilhandel langzaam over in een geldeconomie.

4

41. Een liberaal vindt dat de overheid zich zo weinig mogelijk met de burgers moet bemoeien. Dat is het beste voor de samenleving.
42. De liberalen vinden het Cultuurstelsel een slecht systeem. Bij het Cultuurstelsel bemoeit de overheid zich veel te veel met de economie. Liberalen vinden dat je de economie zo veel mogelijk aan de burgers moet overlaten!
43. De liberale regering schaft het Cultuurstelsel af. Dat gebeurt in 1870.
44. Particuliere ondernemers moeten de Indonesische economie gaan ontwikkelen.
45. Particuliere ondernemers moeten gaan investeren in **plantages** en in de **mijnbouw** in Indonesië.
46. De suikerwet (1870) | de agrarische wet (1871).
47. Door deze wetgeving wordt het mogelijk dat particuliere ondernemers grote plantages kunnen stichten.
48. Sumatra. Tabaksplantages.
49. Blanke plantage-eigenaren noemt men "planters".
50. Op grote plantages werd het werk gedaan door arme Indonesische boeren en door (vaak Chinese) contractarbeiders (**koelies**).
51. Ze moesten hard werken onder zeer harde omstandigheden tegen zeer lage lonen.
52. De rol van de overheid wordt sterk ingeperkt, de rol van particuliere ondernemers wordt steeds belangrijker.
53. De onvrede over het Nederlands bestuur wordt zo nu en dan zo groot dat er opstanden ontstaan.

5

54. Rond 1700 waren in Indonesië verspreidde gebiedjes onder direct Nederlands bestuur. Alle andere gebieden waren in handen van inheemse vorsten. Die inheemse vorsten bestuurden hun eigen gebied maar werden gecontroleerd door de Nederlanders.
55. Rond 1820 kwamen steeds meer gebieden onder direct bestuur van de Nederlanders. Het belangrijkste eiland, Java, was geheel in handen van de Nederlanders.
56. Rond 1900 was heel Indonesië onder controle van de Nederlanders.
57. Modern imperialisme is het streven van West-Europese landen om steeds meer gebieden in andere werelddelen te beheersen.
58. Het modern imperialisme wil 1 **goedkope grondstoffen** uit de kolonie, 2 door de kolonie **een zo groot mogelijke afzetmarkt** verwerven, 3 door het bezit van veel kolonies **aanzien / status** verwerven.
59. Het modern imperialisme ontwikkelt zich sterk vanaf 1870.
60. Naar Indonesië gaan Nederlanders met beroepen als ambtenaren, militairen, ingenieurs, missionarissen / zendelingen, leraren, planters.
61. Het KNIL is het Koninklijk Nederlands Indisch Leger.
62. Het KNIL bestaat uit Nederlanders en uit Indonesiërs (vaak mensen van de Molukken / Ambon).
63. De Atjehoorlog is een oorlog die het KNIL voert in het noorden van Sumatra. Doel is het gezag van de Nederlanders ook in het noorden van Sumatra in te voeren.
64. Formeel duurt de Atjehoorlog van 1873 – 1903, maar ook daarna gaat het verzet van de Atjeeërs tegen de Nederlanders door.
65. Van Heutsz.
66. Het platbranden en compleet uitmoorden van door het KNIL veroverde gebied om zo te laten zien wie er de baas is.
67. Er komt vanuit een aantal groepen verzet tegen het Nederlandse bestuur.
68. Anderen vinden dat het goed is dat de Nederlanders de leiding van Indonesië in handen hebben. Alleen door de Nederlanders kan Indonesië zich ontwikkelen.

6

69. De ereschuld is het idee dat Nederland zich niet eerlijk gedraagt in Indonesië. Dat Nederland zich verrijkt d.m.v. de kolonie Indonesië. Het idee dat de Indonesiërs mee moeten profiteren van de winsten die dit gebied oplevert.
70. Het idee van de ereschuld komt op in 1899.
71. De voogdijgedachte is het idee dat Nederland beter voor Indonesië moet gaan zorgen. Net zoals een ouder zijn kind opvoedt en verzorgt, zo moet Nederland de Indonesiërs gaan opvoeden en verzorgen.
72. Ethiek = je netjes gedragen, je gedragen volgens redelijke regels.
73. De ethische politiek streeft er naar om te zorgen dat het beter zal gaan met de Indonesische bevolking.
74. De ethische politiek streeft naar: 1 door verbetering van de landbouw hongersnoden voorkomen, 2 verbetering van de gezondheidszorg, 3 verbetering van het onderwijs, 4 aan de Indonesiërs enige politieke invloed geven, 5 verbeteren van de communicatie / infrastructuur (wegen, spoorlijnen).
75. 1 het Aziatische land Japan verslaat het grote Rusland in de Japans-Russische oorlog van 1904, 2 Japan verslaat de VS en Groot-Brittannië in het begin van WOII. 3 Groot-Brittannië moet het bestuur van India overdragen aan de inheemse bevolking vanwege geweldloze acties van Gandhi (1947).
76. Kinderen uit dorpen volgen eenvoudig onderwijs op de desso school. Kinderen van blanken en kinderen van de hogere Indonesische klassen volgen westers onderwijs, net als in Nederland.

77. De Volksraad is een soort van Indonesisch parlement.
78. In de Volksraad lag de grootste macht bij de blanken en de Indo-Europeanen.
79. Belangrijke beslissingen werden genomen door de gouverneur generaal.
80. In 1911 werd de Sarakat Islam opgericht.
81. Men streefde naar 1 meer invloed voor de Indonesiërs in de politiek, 2 meer welvaart voor de bevolking, en 3 meer kansen voor de Islam.
82. De Sarakat Islam sprak NIET over onafhankelijk worden van Nederland.
83. In **1914** werd de PKI opgericht. De communistische partij van Indonesië.
84. De PKI streefde naar onafhankelijkheid. Dat moest gebeuren met een revolutie net als in 1917 in Rusland.
85. In **1927** werd de PNI opgericht. De nationalistische partij van Indonesië.
86. Nationalisten willen voor hun volk een eigen land.
87. Nationalistische leiders: Soekarno, Hatta.
88. De PKI voerde verdergaande acties dan de PNI. De PKI organiseerde opstanden tegen de Nederlanders.
89. De petitie-Soetardjo vraagt om zelfstandigheid op termijn voor Nederlands-Indië. Geen onafhankelijkheid,
90. In 1942 werd Indonesië door Japan bezet (WOII).
91. Veel Indonesiërs waren blij met de komst van de Japanners. Ze dachten dat ze, na enige tijd, van de Japanners wel de onafhankelijkheid zouden krijgen.
92. Japanners stopten de Nederlanders in concentratiekampen. Nederlanders werden daar slecht behandeld.
93. De nationalisten (PNI) werken samen met Japan.
94. Voor Japan is Indonesië vooral belangrijk als producent van grondstoffen (b.v. olie).
95. Pemoeda's zijn jongeren die zich na 1945 (na WOII) verzetten als de Nederlanders weer terug komen naar Indonesië.
96. Het **TNI** is het leger van de nationalisten na WOII dat vecht tegen het Nederlandse leger.

De koloniale relatie Indonesië – Nederland | verrijgingsdeel | antwoorden

97. De nationalisten (Soekarno) roepen in 1945 de onafhankelijkheid uit.
98. Nederland wil wel toegeven en stelt voor om een **Verenigde Staten** van Indonesië te stichten die samenwerkt in een **Unie met Nederland**.
99. Soekarno wil een **Republiek** Indonesië, georganiseerd als een **centraal geleide eenheidsstaat**.
100. Er ontstaat een guerrillaoorlog tussen het Nederlandse leger en het PNI, het leger van de nationalisten.
101. Het verdrag van Linggadjatti.
102. Dit verdrag leidt niet tot vrede omdat beide partijen niet tevreden zijn met het compromis. Indonesië wil niet een beetje onafhankelijkheid en Nederland wil niet dat Indonesië invloed krijgt op het bestuur.
103. De acties van het Nederlandse leger tegen de guerrilla's van het PNI noemt de Nederlandse regering "de politionele acties".
104. Het lijkt erop dat het Nederlandse leger het PNI zal gaan verslaan.
105. De VS en de VN kiezen de kant van de Indonesische verzetsstrijders en roepen Nederland op om te stoppen met het geweld.
106. De VS dreigt met het stoppen van de Marshallhulp aan Nederland en de Veiligheidsraad van de VN keurt het gedrag van Nederland in Indonesië af.
107. Er wordt een afspraak gemaakt tussen Nederland en de Republiek aan boord van een Amerikaans oorlogsschip, de Renville: het Renville-akkoord.

108. De Nederlandse regering erkent de Indonesische onafhankelijkheid pas in 1949.
109. Veel Molukkers (Ambonezen) worden uit Indonesië naar Nederland gebracht.
Dat komt omdat ze in Indonesië met de Nederlanders tegen andere Indonesiërs hebben gevochten. Ze krijgen geen eigen staat en gaan dus “tijdelijk” naar Nederland.
110. De RMS
111. Een eigen Molukse staat, los van Indonesië.
112. Nee